

TOT SLOT NOG EVEN DIT...

Een terugblik op een jaar Gewoon Bijzonder

“We gaan zoetjesaan verder”

María Bakker, bewoonster Ludgerus - Deventer

TOT SLOT NOG EVEN DIT...

Een terugblik op een jaar Gewoon Bijzonder

Gewoon Bijzonder is een community building initiatief van stichting Moved by ABCD in de wooncentra van ouderen De Drecht en Koornhorst in Amsterdam Zuidoost, Laan van Berlijn in Haarlem en Ludgerus in Deventer. In samenwerking met de fondsen Sluyterman van Loo en RCOAK, bewonerscommissie De Drecht, Vrienden van De Drecht, de woningcorporaties Pré Wonen, Rochdale en Stadgenoot, Woonbedrijf Ieder1, zorgorganisatie Amstelring en gemeente Deventer.

Van oktober 2015 - oktober 2016 hebben bewoners en professionals op iedere locatie geëxperimenteerd met community building, samen met twee externe community builders van het 'Doe-team' van Gewoon Bijzonder. Samen gemeenschapskracht aangewakkerd, zichtbaar gemaakt wat er is en leeft en ruimte gemaakt voor ideeën die de gemeenschappen versterken. Met de visie en de principes van [Asset Based Community Development](#) als basis.

Bedankt!

Onze speciale dank gaat uit naar de fondsen Sluyterman van Loo en RCOAK. Zij waren de motor voor Gewoon Bijzonder. Als mogelijkmakers van het eerste uur hebben zij het idee van een community boost in wooncentra van ouderen geadopteerd en een stevig fundament gelegd voor anderen om aan te haken. Hun vertrouwen en financiële bijdragen hebben anderen over de streep getrokken om dit avontuur aan te gaan. Zoals de grote groep lokale mogelijkmakers. Hen danken we voor hun lef om te investeren in het pionieren met community building: een manier van werken, waar het niet gaat om prestatieafspraken en beoogde resultaten, maar om het bieden van vrije ruimte en het omarmen van het principe 'Van het een komt het ander'. Dus van harte bedankt bewonerscommissie De Drecht, Vrienden van De Drecht, woningcorporaties Rochdale, Stadgenoot, Pré Wonen en Woonbedrijf Ieder1, zorgorganisatie Amstelring en gemeente Deventer!

Roomsch Catholijk Oude Armen Kantoor

FONDS SLUYTERMAN VAN LOO
OUDERENPROJECTEN

INHOUDSOPGAVE

Intro	6
Een kijkje op de Gewoon Bijzonder-locaties:	8
- De Drecht/Amsterdam Zuidoost	9
- Koornhorst/Amsterdam Zuidoost	17
- Laan van Berlijn/Haarlem	27
- Ludgerus/Deventer	35
“Je ziet het pas als je het doorhebt”	43
reflectie op een jaar Gewoon Bijzonder	
We gaan door!	53
Roelof Hortulanus	59
voorzitter stichting ‘Moved by ABCD’ (Asset Based Community Development) over de vraag: Hoe nu verder na Gewoon Bijzonder?	

Een ‘Tot slot boekje’, en ook weer niet. Want op alle locaties gaat Gewoon Bijzonder op z’n eigen manier verder. Maar... de community boost die Gewoon Bijzonder met zijn Doe-team kon bieden, is nu, in november 2016 echt uitgeboost.

INTRO

Wij, de leden van het Doe-team van Gewoon Bijzonder, mochten een jaar lang op vier locaties samen met bewoners, woonbegeleiders, managers, huismeesters, sociaal beheerders en andere buurtmakers opporren en aanjagen. Werken aan saamhorigheid, mooie dromen en alledaagse verlangens van bewoners. En we mochten vieren, leren en vooral ook werken aan ‘het goed houden’.

Verhalen en reflecties daarover staan in deze terugblik. Natuurlijk kunnen we niet alles laten zien. Er gebeurde en gebeurt zoveel. Samen met bewoners hebben we een aantal sprekende verhalen en kloeke uitspraken en voorbeelden uitgekozen.

Voordat je begint te lezen kunnen we al zeggen dat Gewoon Bijzonder werkt. En tegelijkertijd werkt het overall net even anders; alle vier wooncomplexen hebben immers hun eigen streepjescode. Dat is niet zo vreemd omdat het geen plan van buiten is, maar hard werken van binnenuit. Met tientallen en soms meer dan honderd bewoners. Met kleurrijke verhalen en mooie winsten. Maar ook met gedoe, spanning en zelfs rottigheid. Het gaat over werken aan en met dagelijkse relaties. Dat proces van werken is hier te lezen.

Wat staat je te wachten? Dit deel van het Tot slot-boekje begint met een doorloop door de vier wooncomplexen, die we samen met een aantal bewoners hebben geschreven. Daarna volgt een reflectie, kijkend door de oogharen naar de Koornhorst, De Drecht, Ludgerus en de Laan van Berlijn. Naar dat wat Gewoon Bijzonder losgemaakt en opgedoken heeft in het afgelopen jaar.

En vervolgens krijg je een doorkijk naar hoe het op de vier plekken verder gaat met Gewoon Bijzonder en buigt ook de voorzitter van stichting Moved by ABCD zich over de vraag 'Hoe nu verder na Gewoon Bijzonder?'

Als je vooral benieuwd bent naar wat community building als grondslag voor wonen en werken betekent, naar community building als ambacht, naar de leercirkels van Gewoon Bijzonder... [begin dan bij het andere deel van dit boekje door hier te klikken...](#)

Maar eigenlijk kun je gewoon overal beginnen. En als je na het lezen nog steeds niet genoeg hebt van Gewoon Bijzonder, kun je ook nog een uitstapje maken naar de [Pas op de Plaats](#) die we halverwege het afgelopen jaar hebben geschreven.

Nog beter dan lezen is natuurlijk zelf doen. We zijn benieuwd of dit boekje inspireert tot Gewoon Bijzonder II, waar dan ook. Laat het ons weten!

Mara Verduin, Birgit Oelkers, Irma Vroegop en Joop Hofman, het Doe-team van Gewoon Bijzonder.

**EEN
KIJKJE OP DE
GEWOON BIJZONDER
LOCATIES:**

wat gaat er nu anders?

Elke Gewoon Bijzonder-locatie kent haar eigen gewone en bijzondere verhalen. Per locatie hebben we die in gesprekken met bewoners, professionals en burens van de wooncomplexen boven tafel gehaald. Daar zijn de volgende typische 'Gewoon Bijzonder-verhalen' uitgerold over wat er in het afgelopen jaar zoal gebeurd en veranderd is.

LOCATIEVERHAAL DE DRECHT

'We moeten elkaar blijven opzoeken!'

door Irma Vroegop

Ruim een jaar geleden (2015) zagen de bewonerscommissie en de woningcorporatie Stadsgenoot in Gewoon Bijzonder een kans om de gemeenschapszin, rust en betrokkenheid in De Drecht te vergroten. De verwachting van beiden was dat de kwaliteit van samenleven en de onderlinge verstandhouding tussen bewoners met een boost konden worden verbeterd. Sally Elmont (bewoonster van De Drecht) en Irma Vroegop vertellen hoe Gewoon Bijzonder in De Drecht praktisch heeft uitgepakt.

Praten & Poetsen

Sally woont sinds vijf jaar op de vierde etage in De Drecht en kijkt uit op de gemeenschappelijke tuin waar dit jaar voor het eerst een pannenkoekenfeest plaatsvond. Op mijn voorstel (Irma) om tijdens een maaltijd samen terug en vooruit te kijken, reageert ze enthousiast. Als ik stipt om zes uur aanbel, zwaait de elektrische deur van haar aangepaste appartement open. Nadat we de tafel hebben gedekt, steekt ze meteen van wal over haar dromen voor de toekomst en waar ze zich zorgen over maakt. We praten ruim anderhalf uur over successen, twijfels, overtuigingen en ideeën voor de toekomst. Vooral het 'omdenken' komt vaak ter sprake tijdens ons gesprek. Dat je een afwijzing niet moet zien als het einde van een contact, maar juist als het begin van iets nieuws, van een ander gesprek over kansen en positivisme.

“IK VOEL ME VRIJER”

“Wat ik van jou, Irma, heb geleerd is DOEN!. Als ik aan je vertelde dat ik iets wilde dan zei jij: ‘Hier heb je het telefoonnummer en ga maar bellen’. Ik dacht in eerste instantie: ‘Moet ik dat doen?’ Ja, jij wilt toch iets, antwoordde je. En doordat ik dat ging doen en voor elkaar kreeg wat ik wilde, ben ik mij veel vrijer gaan voelen. Ik ben altijd nieuwsgierig van aard geweest, maar nu durf ik meer te zeggen en ook meer te doen.” **Liesbeth van de Hurk (bewoonster van De Drecht)**

‘Ik hoorde zoveel, dat trok mijn aandacht’

Sally: “Toen jij en Joop begonnen kon ik me eigenlijk geen voorstelling maken van wat er zou gaan gebeuren. Ik had geen verwachtingen, het leek mij bijzonder moeilijk om iets gezamenlijks van de grond te tillen met al die groepsvorming hier in huis. Omdat ik voortdurend prachtige ideeën hoorde, heb ik uiteindelijk besloten om toch mee te doen. De mensen bruisten van energie en iedereen was er heel druk mee. Vooral in het begin had ik er last van dat er zo slecht werd geluisterd. Iedereen riep maar wat, en het liefst door elkaar. Ik keek toen vaak naar jou en dacht...Irma, Irma grijp nou eens in! Maar ik zag ook dat jij heel enthousiast was en dacht ‘misschien moet ik niet teveel roepen, niet te veel zeggen en eerst kijken wat er gebeurt’. We hebben het er als bewoners over gehad, over dat slechte luisteren en door elkaar heen praten, en sindsdien

zijn we veel beter naar elkaar gaan luisteren. We attenderen elkaar er nu ook op als iemand er doorheen praat. Iedereen kan tegenwoordig zijn zegje doen en dat vind ik geweldig. Wow Irma, je hebt ‘t toch wel goed gedaan. We hebben toch wel veel dingen meegekregen en dingen opgepikt en overgenomen. Ik merk dat de bewoners ook in andere situaties meer aandacht voor elkaar hebben en betrokken zijn op elkaar.”

“Natuurlijk heb ik mijn twijfels over wat er straks gebeurt als jullie (Joop en Irma) eenmaal weg zijn. Gaat het ons lukken met zoveel geklets, zoveel geroddel en zoveel problemen? Maar dan denk ik: ‘Waar ligt de essentie? Niet bij het geroddel, het ligt bij de activiteiten, bij de ideeën, het samen doen’. Kijk maar naar het pannenkoekenfeest, dat is een goed voorbeeld. Dat we 120 mensen hebben bereikt en dat iedereen die dat kon ook daadwerkelijk heeft meegedaan.

Er zijn mensen gekomen die we nooit eerder in de zaal hebben gezien. Zij werden opgevangen door een welkomstcomité. Tijdens de voorbereiding vroegen mensen vaak naar jou en Joop. Maar gaandeweg zijn we steeds minder op jullie gaan leunen. Als jullie met dezelfde intensiteit aanwezig waren gebleven, waren we misschien blijven leunen.”

De chaos verklaard

Irma: “Ik herinner me nog heel goed hoe verbaasd je was over de chaotische sfeer van de eerste bijeenkomsten. Ik heb je eigenlijk nooit verteld waarom ik voor organische gesprekken heb gekozen in plaats van strak geregisseerde vergaderingen. Joop en ik hadden die gesprekken wel degelijk voorbereid, maar we wilden de deelnemers vooral ruimte bieden om van de agenda af te wijken.

Dit betekende dat het gesprek inderdaad vaak alle kanten opschoot. Om dan toch naar huis te gaan met concrete afspraken is best hard werken geweest, kan ik je verzekeren.”

“Doordat we de bijeenkomsten de vrije loop lieten, vertelden de bewoners verhalen die zij de moeite waard vonden om met elkaar te delen. Het overleg over het Pannenkoekenfeest bijvoorbeeld begonnen we met de vraag op een theelabeltje die luidde: “Wanneer deed jij iets ondeugends?” Er kwamen mooie verhalen naar boven. Zoals die van Rita met haar leugentje zodat ze haar vriendje kon zien en die van jou om de aandacht van de meester te trekken. Door deze verhalen leer je elkaar beter kennen en krijg je meer begrip voor elkaar. De Amerikaanse psychiater Marshall Rosenberg ¹ laat in zijn onderzoek zien dat we de ander pas zien als er een vorm van verbinding is, als we zien wat de ander nodig heeft.”

Je moet in gesprek blijven

Sally: “De bewoners vinden het nu inderdaad leuk om dingen te doen en met elkaar te bedenken. Maar daarvoor moeten ze zich wel veilig voelen. Dan pas gaan ze meedoen en samenwerken. En eigenlijk wisten we dat al voordat jullie kwamen, alleen deden we het niet. Je hebt nu eenmaal bepaalde vaardigheden nodig en moet op een bepaalde manier denken. Je hebt een plan, maar hoe wil dat realiseren, wie en wat heb je ervoor nodig? Er zijn bewoners die meteen roepen dat het niet kan. Dat klinkt negatief, maar het komt er op neer dat ze vaak niet weten hoe ze iets aan moeten pakken. Bewoners hebben elkaar nodig, om hun plan uit te leggen en te delen. Ik heb dat ook met een nieuw lid van de keukengroep gedaan. Ik heb haar uitgelegd hoe de kookgroep

werkt en wat de verwachtingen zijn. Ze was er blij mee. Als de groep allerlei opmerkingen heeft over de wijze waarop je hebt gekookt, is dat vervelend maar door er over te spreken, begrijp je waar die kritiek vandaan komt en kun je er wat mee. Waar het om gaat, is dat je in gesprek blijft met de ander, vooral als dingen onduidelijk zijn. En dat hebben we van jullie geleerd, omdat jullie je als neutrale buitenstaander hebben opgesteld.”

Irma: “Joop en ik hebben een beweging in gang willen zetten. Door te luisteren en balletjes op te gooien en door wensen en ideeën van de bewoners zichtbaar te maken en ruimte te geven. Om die stimulerende rol te kunnen spelen, moesten we voortdurend reflecteren op ons eigen handelen. Welke relaties zijn we aangegaan, welk klimaat is er aan het ontstaan, welke rollen en belangen voeren de boventoon?”

¹ Marshall B. Rosenberg (Canton, Ohio, 6 oktober 1934 - 7 februari 2015) was een Amerikaanse psycholoog en de ontwerper van het model van Geweldloze communicatie (Nonviolent Communication), een wijze van communiceren met jezelf en met anderen, gericht op het tegemoetkomen aan ieders behoeften, het onderscheiden van behoeften en strategieën en het vermijden van moralistische oordelen.

“WE TREKKEN NU ZELF AAN DE BEL”

“Je weet dat ik mijn twijfels had. Er gebeuren hier sinds jullie er zijn, veel mooie dingen. Maar als jullie weg zijn dan vind ik dat bewonerscommissie ons moet ondersteunen in wat wij willen. Er gebeurde de afgelopen weken niets meer. Ik heb de heer Pengel hierop aangesproken. Binnenkort komen we bij elkaar. We trekken nu zelf aan de bel. Dat is een doorbraak.” Wim Matle (bewoner van De Drecht)

Je wilt niets over het hoofd zien, vertrouwt op de kracht van de groep en je wilt een ontspannen en ongedwongen sfeer creëren. Ik denk dat jij als bewoner en insider die rol ook kan vervullen.”

Sally: “Ik ben vaak gevraagd voor de bewoners-commissie. Uit zelfbescherming heb ik altijd nee gezegd. Ik was bang om in een voor mij bekende valkuil te stappen: dat als iemand zijn taak verwaarloost het dan aan mij is om een oplossing te zoeken. Ik heb inmiddels geleerd er anders naar te kijken en ben ook milder geworden. Ik luister nu meer en probeer mensen te laten ‘omdenken.’ Ik heb er zoveel plezier in dat ik er wel eens over denk om het karretje trekken als jullie weg zijn. Maar dan lig ik in mijn bed en voel ik de angst...krijg ik de mensen wel mee? Nu al word ik soms “de directrice” genoemd en dat doet pijn.”

Nieuwe dromen voor De Drecht

Er is veel losgekomen in De Drecht. Nu komt het er op aan de betrokken bewoners te blijven bemoedigen.

Dat ze elkaar blijven opzoeken en samen dingen blijven doen. Wat Gewoon Bijzonder duidelijk heeft gemaakt, is dat er veel mensen in De Drecht zijn die activiteiten kunnen organiseren. En dat er veel plezier ontstaat bij het samen doen en elkaar opzoeken. Dat komt vooral omdat het initiatieven zijn die initiatiefnemers zelf leuk vinden én omdat ze voor andere bewoners iets betekenen.

Sally: "We moeten elkaar niet uit 't oog verliezen. Ik ben al met andere bewoners bezig met een plan van aanpak en daar wil ik de bewonerscommissie bij betrekken. Als we niet in beweging blijven, spat wat we tot nu toe hebben gerealiseerd misschien uit elkaar. Want er is onderhoud nodig. En daarmee moeten we niet te lang wachten. We hebben het afgelopen jaar samen veel voor elkaar gekregen. De bewoners zijn proactief, vol enthousiasme en denken na over de toekomst. Een toekomst zonder Joop en Irma. Jullie zijn overigens altijd welkom

en wellicht kunnen jullie een bijdrage leveren aan terugkomdagen, voor de zekerheid of om de rust in de tent te bewaren, maar uiteindelijk moeten wij de volle verantwoordelijkheid durven dragen. Het is daarom belangrijk dat er in De Drecht een 'wijgevoel' ontstaat. Dat mensen elkaar kennen en niet driehonderd huisnummers zijn. Het helpt om zo veel mogelijk bondgenoten te hebben, zodat we alles wat we in het afgelopen jaar hebben gedaan, ook blijven doen."

“VERHOUDINGEN VERANDEREN” *“Met het binnenstappen van jullie (Irma en Joop) ging er binnenin de Drecht iets veranderen. Heel langzaam, maar het is er wel. Juist door elkaar meer te betrekken en elkaar beter te leren kennen, zijn onderlinge verhoudingen soms minder goed, soms beter en vaak een beetje anders, vertrouwelijker geworden.”* **Liesbeth van de Hurk (bewoonster van De Drecht)**

In het afgelopen jaar heeft een groep van 25 tot 25 bewoners in De Drecht als 'gangmakers' allerlei initiatieven ontplooid. Ze werden daarbij ondersteund door de bewonerscommissie en Woningcorporatie Stadgenoot. Zo hebben ze onder meer een toneelgroep samengesteld die stukken over het leven van Drechtbewoners speelt. Ook hebben de gangmakers samen met buurtbewoner Raymond Joval twee sportgroepen opgezet, gericht op sporten en gezonder worden ("Ik kan weer dansen"). Andere initiatieven zijn: samen koken en eten (twee avonden in de week), Surinaamse les in eigen beheer, een welkomstgroep, een ouderen-die-we-niet-meer-zo-vaak-zien-groep, High Tea op zondag, schilderen en een loopgroep. Daarnaast hebben bewoners diverse keren liftgesprekken met elkaar gehouden. En ten slotte is er Gerard die honderden foto's maakt.

LOCATIEVERHAAL KOORNHORST

Samen zoeken & samen dansen in de Koornhorst: over veranderende verhoudingen tussen bewoners en professionals

door Mara Verduin en Birgit Oelkers

“Community building is net als dansen: je moet het samen doen, je soms laten leiden en soms zelf leiden. Al dansend maak je je de dans steeds meer eigen”, aldus Stef Spigt, manager van Amstelring in de Koornhorst, terugkijkend op een jaar Gewoon Bijzonder in het Amsterdamse wooncomplex van ouderen. Nog maar tweeënhalf jaar geleden stonden Koornhorst-bewoners en -werkers (het woonbegeleidingsteam van Amstelring en de Rochdale-medewerkers), lijnrecht tegenover elkaar in de strijd rondom verandering van de receptie-diensten. En nu?

Met een groepje bewoners en werkers, thee en herfstige mokkaart, zitten Mara en Birgit van het Doe-team in de modelwoning van de Koornhorst om samen terug te kijken op een jaar lang Gewoon Bijzonder. Dat bewoners het afgelopen jaar van alles en nog wat op gang hebben gebracht staat wel vast: van een welkomstcomité tot een campagne voor ‘Een nieuwe keuken voor de Koornhorst’. Van een gangmakersgroep die nieuwsgierige welzijnswerkers, raden van bestuur en bewoners uit andere complexen enthousiast maken voor community building, tot de Rollende Rollators, een Goede-Morgen-beweging en nog veel meer.

Maar: wat is er eigenlijk veranderd tussen bewoners en werkers in de Koornhorst? En zijn daar concrete voorbeelden van?

Van koppige bokken en boksballen naar een gezamenlijke beweging

“En of er veel is veranderd”, trapt Max Sedoc, bewoner, af. “Bewoners en professionals stonden eerst als koppige bokken tegenover elkaar, maar inmiddels is er een echte beweging ontstaan waar ook Amstelring en Rochdale onderdeel van uitmaken. De afgelopen jaren openbaarde zich wat allemaal mogelijk is als je samen optrekt.” Bewoonster Hetty Rechart knikt bevestigend. “Vroeger hadden Amstelring en Rochdale het voor het zeggen. Voor bewoners was niet zoveel plek. Dat is nu heel anders.”

Wennen is het wel. Hetty Rechart: “Het is ontdekken dat we een probleem niet meer zomaar ergens neer kunnen leggen. Het is net als bij een boksbal: als ik er een zie kan ik slaan, maar als ik ‘m niet meer kan zien dan moet ik zelf iets gaan doen.” Het beheer van de recreatiezaal is hiervan een goed voorbeeld. Voorheen trad een woonbegeleider, huismeester of locatiemanager op als scheidsrechter bij onenigheden tussen bewoners. Vanuit het idee dat zij degenen zijn die problemen in de zaal moeten oplossen. Hetty Rechart: “Nu zijn we als bewoners zelf actief én verantwoordelijker dan vroeger. Ja,

ook voor onze zaal. Dat vraagt om samen leren. Iedereen moet zich realiseren dat de zaal ook zijn of haar verlengde woonkamer is en de gang ons visitekaartje. Dus gaan we nu vaker dan vroeger bij elkaar zitten en elkaar op omgangsvormen wijzen. Bijvoorbeeld wanneer bewoners die vaak in de zaal zitten, zich niet inhouden als er een vergadering van een andere groep in de zaal is en de vaste groep woedend wordt als ze gevraagd wordt rustiger te zijn.”

Samen zoeken en verantwoordelijkheid nemen: soms een duwtje in de rug

Elkaar aanspreken werkt het beste als het gebeurt door mensen uit de eigen gemeenschap waar iedereen respect voor heeft, zo gaat het gesprek verder. Meneer Sedoc is zo iemand, maar ook mevrouw Arend, waarvan veel mensen zeggen dat zij ‘vuurtjes kan doven’. Ook de woonbegeleiders zien dat dat goed werkt. Woonbegeleidster Wilma Grieken: “Nu wij veel meer onderdeel zijn van de

gemeenschap, weten wij ook veel beter wie er in de gemeenschap in welke situatie misschien vreedstichter kan zijn en kunnen we naar hen verwijzen. Dat betekent niet dat we 'opdracht' geven aan bewoners", zo verzekert ze, "dat kan ook niet, want ik zou zelf ook raar opkijken als ik als bewoner opeens van iemand van Amstelring zo'n opdracht zou krijgen."

Om echt met elkaar in gesprek te gaan over problemen en onderlinge conflicten is volgens bewoonster Lygia Watson meestal nog wel een duwtje in de rug nodig. Vaak is dat een uitnodiging van een van de woonbegeleiders. Wilma Grieken herkent dat: "Onze rol is vooral signaleren dat er iets is, mensen uitnodigen erover te praten en samen zoeken naar oplossingen. Waar wij vervolgens trouwens ook actief aan meewerken."

Zo is de rol van de woonbegeleiders en hun manager geleidelijk aan veranderd naar een van masseren, luisteren, bemiddelen en helpen zoeken.

"Ik ben nu geen scheidsrechter meer", vertelt Stef Spigt. "Wat ik veel meer doe, is mensen uitnodigen met elkaar in gesprek te gaan en te blijven. Om samen naar werkbare afspraken te zoeken. Dat valt niet altijd mee, maar top down beslissingen nemen heeft geen zin, dat maakt het alleen maar erger." Hoewel de werkers dus meer achter de schermen actief zijn, is hun deelname aan dit soort gesprekken of de begeleiding ervan vaak cruciaal om met elkaar verder te komen in ruzies en om de boel weer open te maken.

Sociaal werkers van welzijnsstichting Tandem/Nijmegen hebben deze tekeningen gemaakt op basis van verhalen van Koornhorst-bewoners. Zij waren nieuwsgierig naar de veranderingen in de Koornhorst en gingen daarover met bewoners in gesprek.

Informele ontmoetingen rond de dorpspomp

Allemaal zijn ze het erover eens, dat het oplossen van conflicten er niet bij gebaat is als de aanpak van problemen geïnstitutionaliseerd wordt. “Met een geschillencommissie bijvoorbeeld ben je nog verder van huis”, denkt Lygia Watson, “want dan los je het niet samen op, maar kun je het ergens anders neerleggen. Op die manier heb je er weer een boksbal bij.” Meneer Sedoc vult aan: “Problemen kun je niet frontaal oplossen. Geduld hebben en tactvol optreden zijn belangrijk. Bovendien is community building dynamisch, niet statisch.”

Belangrijk is om met elkaar in gesprek te blijven, daar zijn allen het over eens. En dan vooral door informele bijeenkomsten en ontmoetingen waar en passant ook over afspraken of lastige dingen gesproken kan worden. Zoals in Koornhorst tijdens de maandelijkse thee & taart sessies, die net zo werken als

vroeger de ontmoetingen bij de dorpspomp, een plek waar nieuwtjes met elkaar worden uitgewisseld op een informele manier, zonder agenda of vooropgezet doel. “Voordeel daarvan is ook dat er geen schijven tussen zitten, zoals een woonbegeleider, huismeester of bewonerscommissie”, weet Stef. Het is een plek waar bewoners en professionals samen optrekken en informeel samen zijn. Waar iedereen zijn ei kwijt kan, bewoners, maar ook de woonbegeleiders, Rochdale medewerkers of de bewonerscommissie.

Hoe dat vroeger was? “Haha, toen was het zeker een boksbal-situatie!”, joelt iedereen in koor. “Toen waren er officiële avonden, waarop mensen van de bewonerscommissie, Rochdale of Amstelring plaats namen achter een lange tafel. Zij legden dan dingen uit. Dat werd dus stevast een avondje verbaal matten...”

Dat verbale matten is trouwens niet helemaal de wereld uit in de Koornhorst, hoor. Het blijft tenslotte Amsterdam; dus daar moet je wel een beetje tegen kunnen als je hier woont. Sommige dingen veranderen nooit, ook al is de samenwerking nog zo goed."

"De bewonerscommissie is lang buiten beeld geweest bij het ontstaan van de nieuwe verhoudingen", voegt Hetty Recharad toe. Stef Spigt: "En ook met de nieuwe ewonerscommissie vers in het zadel, is het nog zoeken hoe zij de beweging van individuele initiatieven en meer gemeenschapskracht het beste kunnen ondersteunen. Niet alleen als hiërarchische belangenbehartiger, maar ook door initiatiefnemers te ondersteunen en tussen groepen te bemiddelen als er spanningen ontstaan."

Thuis in Koornhorst: een kwestie van lef hebben?

“Weet je, ik voel me hier wel thuis ondanks dat ik hier nog maar een paar keer geweest ben. Het is bijzonder dat nieuwe mensen die vibe kunnen inademen, dat verrast me steeds weer”, vertelt Christine Willems, manager sociaal beheer bij Rochdale. Hetty Rechard knikt instemmend. “Voor mijn gezondheid ben ik al maanden bezig om te verhuizen, maar ik kan niets vinden waar ik me net zo thuis zou voelen als hier.” En Wilma Grieken: “Ik hoor steeds meer bewoners zeggen: ik wil erbij zijn, ik wil er werk van maken.”

“Drie jaar geleden was het nog helemaal niet vanzelfsprekend dat de Koornhorst van iedereen was”, brengt Lygia Watson in herinnering. “Surinaamse en Antilliaanse bewoners kwamen bijvoorbeeld nauwelijks in de recreatiezaal, we moesten ons echt een plek veroveren.” Christine Willems spreekt haar bewondering uit voor de mensen die het verschil durven te maken: “Ik vind het van lef getuigen dat iemand in een ruimte opstaat, zich niet laat wegstaren en zegt ‘Ik ben er ook’. Wat doen we met elkaar dat dit lukt, dat mensen zich welkom voelen en veilig genoeg om op te staan en te zeggen: ik ben er ook en ik heb ook een idee?”

Wat in elk geval bijdraagt aan een ‘moedvriendelijke’ omgeving in de Koornhorst is dat mensen elkaar beter leren kennen; persoonlijk, individueel, als groepen. Door dagelijkse activiteiten en via informele settings die voor iedereen leuk zijn, komt dat op gang. Bijvoorbeeld door de welkomstcommissie die van Amstelring en Rochdale de namen van nieuwe bewoners krijgt. Zij heten nieuwe bewoners persoonlijk welkom en

helpen hen ook 1x per maand als groep over de drempel van de recreatiezaal door een speciale kennismaking met een kopje koffie.

Een ander voorbeeld voor de nieuwe verhoudingen is de actie van bewoners en de locatiemanager om samen naar een pubquiz te gaan om de kunst af te kijken voor een eigen Koornhorst-‘saamhorigheidsquiz’.

Of woonbegeleiders die werken vanuit de intentie om te verbinden en matches te maken tussen bewoners alsof het een levende marktplaats is; bijvoorbeeld als iemand medicijnen nodig heeft en er net iemand langsloopt die toch boodschappengaat doen. Of bewoners die meedoen in een workshop voor woonbegeleiders en in de sollicitatiecommissie voor een nieuwe woonbegeleider.

HOE KUN JE ALS BEWONERS EN PROFESSIONALS SAMEN OPTREKKEN BIJ RUZIES EN OVERLAST?

- *Als professional niet langer als scheidsrechter optreden*
- *Met elkaar de omgangsvormen bij ruzies bespreken en het er vooral veel over hebben (opschrijven is vaak te formeel en helpt in de praktijk niet. Afspraken moeten continu bevestigd en doorleefd worden.)*
- *Met elkaar reflecteren aan de hand van praktijksituaties*
- *Mensen uitnodigen die in de gemeenschap gerespecteerd zijn en goed kunnen bemiddelen, om de rol van bemiddelaar te spelen. Daarvoor ook ruimte maken, hen bijvoorbeeld als professionals in crisissituaties niet overrulen met regels van 'hogere hand'*
- *Samen zoeken naar oplossingen, geen opdrachten geven of formele structuren neerzetten zoals een geschillencommissie.*
- *Pas op dat je als professional of bewonerscommissie of individuele bewoner geen boksbal wordt.*
- *Regel en ritsel zoveel mogelijk inofficieel met elkaar, achter de schermen, persoonlijk. Of, als het in het openbaar gebeurt, in een informele setting.*
- *Breng complexe dingen zo rechtstreeks mogelijk ter sprake en zo min mogelijk via allerlei schijven zoals een bewonerscommissie of de hiërarchische lijnen van een instantie.*

Verder na Gewoon Bijzonder in de Koornhorst

Na afloop van Gewoon Bijzonder gaan bewoners, Rochdale en Amstelring in de Koornhorst gewoon door met community building. Amstelring grijpt de ervaringen met Gewoon Bijzonder aan om ook op andere locaties meer community based te werken. En Rochdale heeft community building tot onderdeel van haar algemene organisatiekoers gemaakt en blijft in de Koornhorst investeren in het organiseren van reflectiebijeenkomsten en workshops voor bewoners en professionals.

Daarnaast wordt het huidige dienstverleningspakket van Amstelring samen met bewoners onder de loep genomen. Om te kijken hoe meer community based gewerkt kan worden en wat dat voor de functie van woonbegeleiders betekent.

Hetty Rechart concludeert: "Gewoon Bijzonder heeft ons de tools gegeven van community building en de motivatie om met elkaar in gesprek te willen blijven. Dat is één van de belangrijkste dingen om het goed met elkaar te houden. Een tweede is het leren van anderen, juist buiten de Koornhorst. Dat heeft ons geholpen om verder te komen met elkaar en dingen meer te relativeren. De bijeenkomsten met alle gangmakers van de vier locaties hebben

mij in ieder geval veel gebracht."

Woonbegeleider Wilma Grieken beaamt dat: "Ik zie het nu als mijn rol om mensen te blijven uitnodigen met elkaar in gesprek te gaan. Daar hoort ook bij het creëren van veilige settings waarin bewoners meer met elkaar in contact komen en ook van elkaar kunnen leren." Stef Spigt vult aan: "We moeten ervoor zorgen dat onze horizon breed blijft en een evenwicht vinden tussen wat er in huis gebeurt en inspiratie van buiten. Dit helpt om te voorkomen dat we in vaste patronen schieten."

LOCATIEVERHAAL LAAN VAN BERLIJN

'Schat zoeken in de Laan van Berlijn'

door Irma Vroegop en Mara Verduin

Op het oog ziet de Laan van Berlijn eruit als een doodgevone, ietwat verouderde flat in de wijk Schalkwijk. Maar eenmaal binnen, ontdek je dat de Haarlemse flat een schat aan leuke, mooie, spannende en gezellige bewoners herbergt. Mensen die bananenbomen verzorgen, dagelijks op de racefiets klimmen, muziek maken in de berging of enorm veel van de wereld hebben gezien en er graag over vertellen.

In november 2015 zag woningcorporatie Pré Wonen deze flat als een geschikte plek om ervaring op te doen met community building als nieuwe manier van werken voor 'wijkgericht werken'. Een aanpak die tegelijkertijd de gemeenschapszin tussen de verschillende bewonersgroepen vergroot. Een jaar later kijken we met enkele bewoners - Marijke, Marga, Magdy, Jo, Curt, Karin en Agnes - terug op een jaar lang Gewoon Bijzonder in hun flat.

'Houten Haarlemmers: die zijn gewoon een beetje stijf en afstandelijk'

Jo, bewoner Laan van Berlijn

Het duurde wel even voor de Laan van Berlijn haar schatten prijs gaf. Bewoner Jo: "Natuurlijk ben ik naar de eerste bijeenkomst gegaan, ik was wel benieuwd. Er waren 30 mensen opgekomen, van wie meer dan de helft na de pauze vertrok."

Dat viel tegen. Ik dacht, het gaat niet lukken om de bewoners in beweging te krijgen. Ze noemen Haarlemmers niet voor niets 'Houten Haarlemmers', die zijn gewoon een beetje stijf en afstandelijk. 't Zijn allemaal mensen met hun eigen bemoeienis. Daardoor duurde het bijvoorbeeld een half jaar voordat het aantal deelnemers aan de maandelijkse maaltijden toenam. Bij de eerste maaltijd waren er 18 mensen aanwezig, na een half jaar waren dat er 32. Maar al met al viel het me erg mee."

Curt vult aan: "De eerste keer dat ik erbij was, was

met het kerstetentje. Daarvoor was ik lang niet naar buiten geweest. Marieke klopte vier keer bij mij aan. Na 4 keer kloppen, dacht ik bij mezelf "wees niet zo'n lul, dat meisje kijkt zo teleurgesteld. Laat ik maar gaan." Toen ben ik gebleven. Ik vind het leuk om contact te hebben met anderen in de flat. Nu ben ik penningmeester van de club en beheer een negatief saldo."

'Vroeger was het 'Goeie dag, deurtje dicht, pleite.' Nu praten we met elkaar, doen dingen samen.'

Jo, bewoner Laan van Berlijn

De maandelijkse maaltijd is een idee van bewoner Magdy en het allereerste initiatief waar de bewoners, na de introductie van Gewoon Bijzonder, samen werk van maakten. Nu, een jaar later, is het dé verbindende schakel tussen ruim dertig bewoners.

Tien actievelingen en een vrijwilliger van welzijnsorganisatie DOCK vormen samen de keukenbrigade, inmiddels omgedoopt tot 'Buren voor BurenTeam'. Ze hebben zich verplicht om iedere maand weer voor iets verrassends te zorgen, zowel qua eten als qua aankleding.

Het team heet nieuwe bewoners welkom en heeft een welkomstboekje gemaakt om de nieuwelingen op weg te helpen in en om hun nieuwe woonomgeving. Marga: "Het is fijn dat er een clubje is ontstaan door Gewoon Bijzonder. Dat maakt het ook leuk om iets voor elkaar te organiseren."

Het effect

Er ontstaan vriendschappen; mensen ontmoeten elkaar ook op andere momenten, ze nemen nieuwe en andere sociale rollen in, zoals barvrouw Karin, penningmeester Curt, chefkok Magdy, gastvrouwen Marijke en Marga, Jo, de man met drie petten, en natuurlijk huisfotograaf Jetze en vaste DJ John.

Sinds vorig jaar zijn meer bewoners betrokken bij elkaar, hebben ze kloven overbruggd en nodigen ze af en toe hun familieleden uit voor het diner. In de zomer hebben de bewoners op de tweede etage een huiskamer en een ruilbieb ingericht.

Agnes: "Gezellig eten met anderen, dat is voor mij de belangrijkste verandering. Dat deed ik daarvoor nooit. Door die gezamenlijke maaltijden heb ik kennis gemaakt met Marga en Marijke en laat ik nu

de hond uit van Tiene. En help ik bij het uitdelen van flyers, tafel dekken of schoonmaken." Marga vervolgt: "Wanneer het Doe-team straks weg is, gaan we, als iedereen gezond blijft, gewoon zo doorgaan. Ik zie de toekomst zonnig in want we zijn echt een team geworden."

Steeds meer kansen om elkaar te ontmoeten

Irma: “In het afgelopen jaar hebben we mét de bewoners voortgebouwd op tradities en tegelijkertijd nieuwe rituelen ontwikkeld. Sámen creëren we gelegenheden om elkaar te ontmoeten. We komen bij elkaar en praten over ideeën en hoe we die kunnen uitvoeren. En er is altijd een evaluatie, met koffie, thee en koek en veel ruimte voor onderlinge uitwisseling. Iedereen is welkom. Als iemand één keer komt, dan hoort hij/zij erbij.

Voorbeeld: De kookploeg startte met zes bewoners. Inmiddels doen negen bewoners mee en hebben nieuwe kandidaten zich gemeld. Het effect van al deze activiteiten is dat mensen elkaar ook op andere momenten treffen en dat het meer vanzelfsprekend is om samen dingen te doen. Er zijn zoveel meer contacten ontstaan.”

Magdy: “Als jullie er niet waren geweest, hadden we hier nooit zo gezeten. Jullie hebben het startschot gegeven, door bij ons op de deur te kloppen. Ik herinner me nog dat ik met Marijke sprak en haar vertelde dat ik wel zou willen koken voor eenzame mensen in de flat. Marijke zei dat ik er dan met anderen over moest praten. Dat heb ik gedaan.”

‘Van het een komt het ander en ieder op zijn eigen manier’

Karin: “De eerste bijeenkomst van Gewoon Bijzonder, daarvan dacht ik: ‘wat een gedoe’. Later zag ik een briefje dat er op elke verdieping ‘koffiemomenten’ waren. Daar heb ik Irma weer ontmoet. Jopie, mijn buurvrouw, gaf toen aan dat zij graag wilde lezen en toen bedacht ik dat we wel een bieb konden starten. Samen eten vind ik heel leuk, maar ik kan niet zo lang stilzitten. Daarom sta ik bij eetbijeenkomsten achter de bar, dan ben ik er wel bij maar hoef ik niet de hele tijd te zitten.”

Karin heeft met andere bewoners een huiskamer ingericht en daar is een wekelijkse koffieochtend uit voortgekomen. Vervolgens is ze met een ‘ruilbieb’ gestart. Maar Karin heeft meer dromen, ze wil studeren en dieren helpen. Om haar te helpen haar dromen waar te maken, heeft het Doe-team contact gezocht met Anouk Bolsenbroek, van Inclusionlab².

Daags voor het slotfestival van Gewoon Bijzonder heeft Karin samen met Anouk een ‘life board’ gemaakt, oftewel een toekomstplan. Op de slotbijeenkomst heeft Karin daar met veel enthousiasme over verteld. ‘Als je iets wilt, dan moet je knokken, anders bereik je niets.’

Karins woorden op het slotfestival heeft anderen geïnspireerd. Ze is onder meer gevraagd voor een interview op Radio Steunkous in Amsterdam en eind november gaat zij een training volgen om anderen te helpen een toekomstplan te maken. Karin: “Ik ben heel blij dat ik erin gestapt ben en hoop het nog heel lang te doen. Ik ben nog lang niet klaar in de Laan van Berlijn. De bieb blijf ik doen, met steun van Marga, Agnes en Marijke.”

² Inclusionlab is een netwerk van zelfstandig ondernemers die zich in hun werk laten inspireren door het ideaal van een inclusieve samenleving. Daarnaast begeleiden zij persoonlijke toekomstplanning die je kunt gebruiken om te ontdekken wat voor jou of iemand anders het meest belangrijk is in het leven www.inclusionlab.nl

Vergeet niet de kleine activiteiten en effecten te waarderen

Irma: “Wat ik heb geleerd van de bewoners van Laan van Berlijn is om ook de kleine activiteiten en effecten te waarderen. Omdat juist het kleine soms heel groot kan zijn. En dat wat voor de één een kleine stap lijkt, voor een andere een heel grote verandering kan zijn. Ik heb geleerd om ontwikkelingen op de ene plek niet te vergelijken met ontwikkelingen elders. En mijn eigen normen los te laten over wat kleine stappen zijn en wat grote.”

Foto: Daniel Maisson

‘We zien het zonnig in en gaan gewoon zo verder’

Gewoon Bijzonder heeft de gemeenschapskracht en eigen kracht in de Laan van Berlijn losgewoeld.

Waar bewoners zich eerst achter hun voordeur verschansten, kijken ze nu naar elkaar om, doppen ze hun eigen boontjes én steunen ze elkaar en zorgen ze niet alleen voor hun eigen huis maar ook voor de omgeving. Die omschakeling, gebaseerd op vertrouwen, vergde tijd. De mensen van het eerste uur, de gangmakers van het kerstdiner, zijn gebleven en bij hen is er het volle vertrouwen dat, bij leven en welzijn, bewoners nog jaren samen eten en wekelijks koffiedrinken.

En woningcorporatie Pré Wonen? Zij wil de krachten in de Laan van Berlijn blijven aanwakkeren en meer verbindingen leggen tussen het netwerk rondom de Laan van Berlijn, welzijnsorganisatie DOCK, zorginstelling Lievegoed en andere partners in de wijk. Ook volgend jaar, als de flat grondig wordt gerenoveerd. Het gaat de corporatie hierbij om een zeer lichte ondersteuningsvorm die zowel door bewoners als door Joke Vink van Pré Wonen ingeroepen kan worden.

Joke Vink (Pré Wonen): “Gewoon Bijzonder heeft mij weer geleerd dat alles klein en met toewijding begint. Hoe belangrijk het is om echt gezien te worden. Hoe blij mensen worden als ze iets met elkaar tot stand brengen. En hoe belangrijk het is dat ik me oriënteer op mogelijkheden, de kracht en interesses van bewoners zie en benut zonder vooropgesteld einddoel. Mijn rol zie ik als dienstbaar, faciliterend, met een open blik.

De bewoner als inspiratiebron. Ik ben benieuwd of het lukt om vanuit de verbinding met de bewoners en met de partners datgene wat gezaaid is verder te laten groeien en bloeien.”

De Laan van Berlijn over drie jaar? Marga: “We gaan gewoon zo verder. Als iedereen gezond blijft, dan blijven we de maaltijden gewoon verzorgen zoals we dat nu doen.” Jo: “Ik wil verder met de nieuwjaarsborrel op de 10e verdieping. Als de verbouwing dan bezig is, doen we het gewoon aan de andere kant van de gang bij Jetze.” Karin: “Ik blijf zeker achter de bar staan.”

“We gaan zoetjesaan verder”

Maria Bakker/bewoonster Ludgerus

LOCATIEVERHAAL LUDGERUS

‘Het begon allemaal met het duwtje van de ontmoeting’

door Joop Hofman en Birgit Oelkers

Op een dinsdagochtend in oktober in Ludgerus. Aan tafel zitten de Ludgerus-bewoners Ria Gerards, Riet Eshuis, Maria Bakker en Ben Pasma. Samen met Jan Willem ten Wolde, overbuur en relatiemanager van wijkbedrijf Cambio en ondernemster Kim Sniijders, die het nieuwe wijkcentrum De Elegast runt. We zitten bijna op elkaar in het kantoor van Helma Kamperman-Lefering, de directeur, die zelf ook volop meedoet in het gesprek over ‘Een jaar Gewoon Bijzonder in Ludgerus’.

Ontmoeten om het ontmoeten

Ria Gerards (86 jaar): “Nou, het begint al bij elkaar goededag zeggen. Dat is toch prettig als dat gebeurt. En dat doe je makkelijker als je elkaar in een theesalon hebt ontmoet. Je hebt daardoor meer contact met elkaar. En de band die je opbouwt blijft bestaan. Je helpt elkaar nu sneller als iemand iets nodig heeft.

En door die theesalons gebeurt er eindelijk ook wat op zondag. Nu kunnen ook de mensen ergens terecht die niemand hebben. En die theesalon bij mij thuis, dat was toch zo’n succes! Daardoor is op mijn gang echt een band ontstaan tussen ons als burens, er is nu veel meer saamhorigheid. We zijn naar elkaar toe gegroeid. Het is nu veel makkelijker om elkaar aan te spreken. Gisteren nog bijvoorbeeld vroeg een buurman mij zomaar of hij voor mij het plastic weg kon brengen. Het lijkt allemaal niet zo bijzonder. Maar daar zit wel het verschil. Het wordt vriendelijker op mijn gang. Maar ja, we waren nooit aan die theesalons begonnen als we geen duwtje van jullie hadden gekregen, hoor. Het is allemaal met het duwtje van de ontmoeting begonnen.”

Zelf Samen Doen

Ria vervolgt: "Ik vind het belangrijk dat we de thesalon samen doen. "Als je enthousiaste mensen hebt, zet je de eerste stap voor een nieuw initiatief veel makkelijker. Samen de kar trekken geeft goede energie en verleidt andere mensen om mee te doen." weet Jan Willem (Cambio) uit ervaring.

Riet: "Ja, dat is ook zo bij de picknicks waarmee mevrouw Houkes begonnen is. De voorbereiding alleen al was gewoon ontzettend leuk en grappig! En ook zo leuk dat haar dochter en schoondochter meehielpen, net als de dochter van mevrouw de Jong. En later ook de buurtbewoners die dan weer door De Elegast gevraagd zijn."

"Soms moet je mensen gewoon iets vragen - 'zou je even mee kunnen helpen' - dat trekt hen dan over de streep." zegt Kim (buurtcentrum Elegast).

Ria: "Ja, dat klopt, en iedereen kan iets. Ik kan bijvoorbeeld geen thee zetten, maar ik kan wel koekjes meenemen. Wij bewoners kunnen dus best zelf dingen, dat hebben jullie (Joop en Birgit) ons afgelopen jaar geleerd."

"Ik merkte op een gegeven moment ook dat dat gewoon kan: bewoners die initiatief nemen. Daardoor ging ik twijfelen of we als stichting Ludgerus niet teveel organiseren," vertelt Helma (stichting Ludgerus). "Ons motto is wel 'vrijwilligers doen het werk, Ludgerus ondersteunt', maar daarnaast organiseren we zelf ook nog van alles aan activiteiten.

Dat zijn we nu aan het minderen. In plaats daarvan gaan we mensen meer ondersteunen om zelf initiatief te nemen. Bijvoorbeeld wil een nieuwe bewoonster een kookclubje beginnen en zoekt mensen die mee willen doen. Of iemand die theater wil spelen. We proberen dan mensen aan elkaar te koppelen. En we hebben allerlei mensen uitgenodigd om samen in een activiteitencommissie te zitten en het programma te maken. In plaats van dat Esther (welzijnsmedewerker) dat maakt. Er zitten nu heel verschillende mensen in. Elk idee is welkom, we helpen dat het van de grond komt."

Uit de pas! Gemeenschapszin in soorten en maten

Is het groepsgevoel bij de theesalons en picknicks net zo sterk als in het koor of bij koersbal? “Nee, dat is het niet”, roept iedereen in koor. “Het is anders, je komt voor een kletspraatje naar de theesalon. Je hoeft niet te kunnen zingen of koersballen of haken, je hoeft niet hetzelfde doel te hebben, je mag overal zitten waar je wilt, er zijn geen stoelen bezet, er zijn geen clubjes en je hoeft er ook niet stipt om 14 uur te zijn. Heerlijk! En het bijzondere is dat de theesalons en de picknicks van mevrouw Houkes van iedereen zijn, niet van een bepaald groepje. Het is veel opener dan de andere activiteiten.”

“De theesalon als een soort stamcafé waar je naar toe gaat om andere mensen te treffen.”

“Ja, mensen die de theesalon-tafels zien, schuiven er gewoon bij aan omdat het gezellig is. En als je mensen persoonlijk uitnodigt om mee te doen en welkom heet als ze binnenkomen, gaat het nog makkelijker.”

“Door de theesalon in mijn eigen huiskamer kregen we echt meer aandacht voor elkaar”, zegt Ria, “zoals mevrouw van 't Hoff van 90, die was toen ook bij. Een kleine vrouw, die vanwege

haar gezondheid niet zo vroeg naar de zaal kan komen als er activiteiten zijn. Daardoor belandt ze vaak op de achterste rij en kan vervolgens helemaal niet zien. Nu halen mijn buurvrouw en ik haar op als we naar de bingo gaan, zorgen ervoor dat ze een goede plaats krijgt en brengen haar ook weer naar huis.”

Ludgerus ontmoet Keizerslanden!

En opeens waren daar ook de buren van buiten Ludgerus. **“We komen best vaak bij jullie over de vloer sinds een aantal maanden”, vindt Kim van buurtcentrum Elegast.** “Samen het Ludgerus Ontmoet! Festival organiseren, helpen bij de picknicks van mevrouw Houkes en nu ook bij feestjes van mensen die een jubileum vieren. We begeleiden ook de wandelclub waar Ludgerus-bewoners nu aan meedoen en doen verder wat nodig is, bijvoorbeeld de tuinploeg aanbieden om het zware werk te doen dat ze zelf niet meer kunnen doen.”

“Hier hebben we jaren naar toe gewerkt, meer verbinding krijgen met de buurt. En nu is de samenwerking er.” vertelt Helma. “Het Ludgerus Ontmoet! Festival was een geweldige kans om dat op gang te brengen. Ik heb echt van de kracht van de buurt geleerd. Bovendien heb ik in korte tijd heel veel nieuwe mensen leren kennen, terwijl ik toch al 15 jaar op deze plek zit. Ik zeg nu ook vaak tegen Esther: ‘bel Kim even, ze wil vast even meedenken of ze weet vast iets.’ Of de overburen, de jongens van Cambio. Ze hebben al zoveel gedaan. De fotopresentatiewand, de stoelen, de bar gebouwd.” “Ja, we hebben echt veel steun aan Cambio gehad”, bevestigt Riet.

Ria is het daarmee eens. “Het is goed dat de buren er nu bij zijn. Ik vind het heel leuk dat ik het gevoel heb dat ik er als oudere bij hoor in de buurt. Dat we niet buitengesloten worden. Trouwens, toen de andere Gewoon Bijzonder-mensen uit Amsterdam en Haarlem er waren, had Cambio zo ontzettend lekker gekookt. Dat was gewoon helemaal af. ‘t Zou zo leuk zijn als jullie dat weer een keer zouden doen, op een zaterdag of zondag.”

“We hebben elkaar echt leren kennen in de afgelopen maanden, er is snel vertrouwen ontstaan. Ook andere mensen van Cambio, zoals Jos, raakten door Gewoon Bijzonder snel ingeburgerd in Ludgerus. Jos was ook mee naar het slotfeest in Amsterdam, samen met iemand van RechtOp. En de linedance-groep van Cambio heeft toen bij het Ludgerus Ontmoet!Festival de stoute schoenen aangetrokken en voor ‘t eerst een optreden verzorgd.” “Het Ludgerus Ontmoet!-buurtfestival is overigens de vonk geworden voor het organiseren van een wijkbreed Keizerslanden Ontmoet!-festival.

Anders mogen zijn

“Het is soms niet makkelijk om het goed met elkaar te houden.” verzucht Ria. “Bijvoorbeeld als er iets over iemand of een groep gezegd wordt, ga je daar snel op af. Terwijl het misschien heel anders zit. Je hebt beelden van elkaar, en het is niet makkelijk om die kwijt te raken. Maar soms lukt dat ook wel. Vroeger had ik bijvoorbeeld helemaal geen contact met mijn buurvrouw. Nu heb ik een heel ander beeld van haar doordat we nu meer lief en leed met elkaar delen. Dat brengt mensen toch dichterbij elkaar.”

Jan Willem (Cambio): “Dat is ook de verdienste van uzelf: omdat u zo eerlijk en open bent.

Wat mij opviel bij het Ludgerus Ontmoet-festival was dat het zo’n diversiteit aan activiteiten en mensen was, dat niemand zich buitengesloten voelde. Er was voor ieder wat wils. Mijn wens zou zijn dat we met elkaar aan zo’n klimaat werken, eentje waar minder ruzies, roddels en uitsluiting voorkomen.”

“Ja, dat is ook nodig.” vindt Ben. “Want als er een nieuwe groep ontstaat, vindt iedereen er natuurlijk weer meteen van alles van.”

Helma (stichting Ludgerus): “Ik moest zelf ook eerst aan het idee wennen dat er meer gemeenschappen zijn in Ludgerus in plaats van één gemeenschap. En dat het belangrijk is dat elke groep een plek krijgt en dat we erop letten dat iedereen respect voor elkaar en voor het anders zijn heeft.”

Ria: “Soms is het gewoon nodig om elkaar op dingen aan te spreken. Laat maar een keer woorden komen, dat geeft niet, dan ga je nadenken.”

Hoe nu verder?

Het is best spannend of het lukt om met de drive van Gewoon Bijzonder door te gaan. De krachten van buiten helpen daarbij. De gangmakers Ben, Ria, Riet, Maria en mevrouw en meneer Houkes gaan sowieso door met het organiseren van de maandelijkse zondagse theesalons. Jan Willem is er vast van overtuigd dat een heleboel dingen doorgaan en biedt ter plekke aan om een keer samen met de gangmakers een zondagse High Tea bij Cambio te organiseren.

Op 11 december is het 'Keizerslanden viert Kerstfeest, waar Ludgerus een hoofdrol in speelt. En het samen wandelen en het organiseren van etentjes en picknicks gaan natuurlijk ook door. Jan Willem en Kim blijven huisvrienden, Cambio wil helpen met de theesalons en buurman Frank uit de Meiboomstraat ook. Jan Willem (Cambio): "Zo'n gesprek als dit om

ideeën bij elkaar te brengen met mensen die zo gedreven zijn is veel waard. Ik ga dan altijd met iets weg. Dat moeten we gewoon blijven doen, bijvoorbeeld om de 6 weken met Ria, Ben, Riet, Maria, mevrouw Houkes, Kim van Elegast, Helma en Esther van stichting Ludgerus en Jan Willem van Cambio.

...wat nog meer?

En begin februari 2017 komen we nog een keer terug om een workshop community building te geven, voor burens, voor Ludgerus-bewoners, voor Ludgerus-werkers. Bij deze belofde!

Maria Bakker besluit het gesprek met de wijze woorden: "We gaan zoetjesaan verder. Maar kalm aan, het moet niet te gek worden."

“COMMUNICATIE IS OOK LUISTEREN”

*“Maar niet iedereen heeft een goed gehoorapparaat (‘pieieieieie’).
Dan gaat er wat mis.”* Ria Gerards

**“JE ZIET HET PAS ALS JE
HET DOORHEBT”**

Reflectie op een jaar Gewoon Bijzonder

“JE ZIET HET PAS ALS JE HET DOORHEBT”

Reflectie op een jaar Gewoon Bijzonder

Uit de vier locatie verhalen blijkt het wel: Gewoon Bijzonder, community building, het is een wereld waarin het gaat om het kleine verschil, de rimpeling zien of hem zelf veroorzaken. Daarin zit het begin van een grote verandering. Op z'n Johan Cruijffs heet dat: “Je ziet het pas als je het door hebt.” In dat hele palet van het kleine verschil, rimpelingen en nuances op de vier locaties zagen we de volgende veranderingen ontstaan.

Meer ontmoetingen, met elkaar het alledaagse delen

Bewoners ontmoeten elkaar graag om nieuwtjes te delen, een goed verhaal te horen, hun mening te geven of gewoon steun te zoeken.

Informele ontmoetingen dus, zonder iets te moeten, zonder activiteit, agenda of programma. Vanuit het gewoon samen zijn, met een kopje koffie of iets te eten. Met Gewoon Bijzonder zijn er meer informele gelegenheden voor ontmoetingen ontstaan. Zoals de Thee & Taart-sessies op vrijdag in de Koornhorst, de wekelijkse etentjes in De Drecht, de zondagse theesalon in Ludgerus en de koffieochtend in de huiskamer van de Laan van Berlijn.

In Ludgerus is er de opluchting om gewoon bij elkaar te kunnen komen, zonder activiteiten, los van vaste clubjes en mét de trots van het zelf organiseren. In de Koornhorst komen bewoners samen om te horen wat er allemaal gebeurt in de verschillende clubjes, wat de bewonerscommissie doet, om elkaar aan te steken en om en passant ook onderwerpen te bespreken die gevoelig liggen; zoals overstromingen, dubbel gebruik van de recreatiezaal of de gemeenschappelijke televisie die het niet meer doet.

Groeiende aandacht en zorg voor elkaar

Vanuit het samen doen is een groeiende aandacht en zorg voor elkaar ontstaan én de behoefte om dat samen vorm te geven. De welkomstgroepen in de Koornhorst, De Drecht en de Laan van Berlijn zijn hier een mooi voorbeeld van. Stuk voor stuk initiatieven van bewoners om nieuwkomers een warme ontvangst te geven, hen wegwijs te maken in hun nieuwe thuis en alvast over de eerste drempel te helpen om zich thuis te voelen en anderen te leren kennen. En niet te vergeten de Lief- en Leedgroep in Ludgerus, die zorgdraagt dat bewoners die ziek zijn of tijdelijk in het ziekenhuis zijn beland, niet vergeten worden.

Ook in het kleine doen is op alle vier locaties meer aandacht en zorg voor elkaar te zien: het samen met de auto naar het zwembad rijden, het bedankje en de waardering voor het goede werk van de

tuinploeg, het nieuwe afscheidsritueel bij een begrafenis, het pannetje soep dat bij de zieke buurvrouw langgebracht wordt.

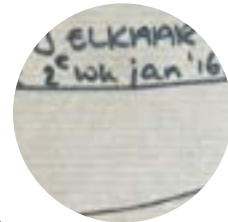
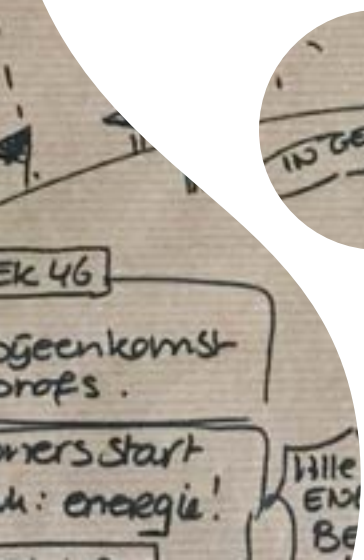

Doorbreken van bestaande gewoonten

Gewoon Bijzonder nodigde het afgelopen jaar uit om bestaande gewoonten te doorbreken of te vervangen. Er kwamen geen nieuwe commissies of werkgroepen, maar steeds wisselende netwerken en clubs van actieve mensen. De lokale gangmakersgroepen van Gewoon Bijzonder van het eerste uur – degenen die veel dingen aanzwengelen en andere bewoners bij elkaar brengen – kennen soms wel een kerngroep. Maar ook deze groep beweegt in de loop van de maanden qua samenstelling mee met de ontwikkelingen in het complex, door persoonlijke omstandigheden en onder invloed van nieuwe initiatieven die ontstaan. Ook de bijeenkomsten die georganiseerd worden zien er vaak net even anders uit. Geen strak georganiseerde programma's en zakelijke opstellingen, maar liftgesprekken, diners, werkbezoeken of een saamhorigheidsquiz.

Het is vaak wel even worstelen met de wet van de gewoonte: 'wie hoort er nou wel en niet bij deze groep?' Of: 'waarom moet die theesalon nou buiten, we hebben toch een recreatiezaal voor dit soort dingen?' Maar het anders doen nodigt ook nieuwe mensen uit, die niet meedoen aan het 'reguliere' programma. Soms leidt het zelfs tot

opluchting: je mag hier tenminste gewoon zitten waar je wilt, je hoeft geen rekening te houden met 'bezette stoelen' of clubjes die persé bij elkaar willen zitten.

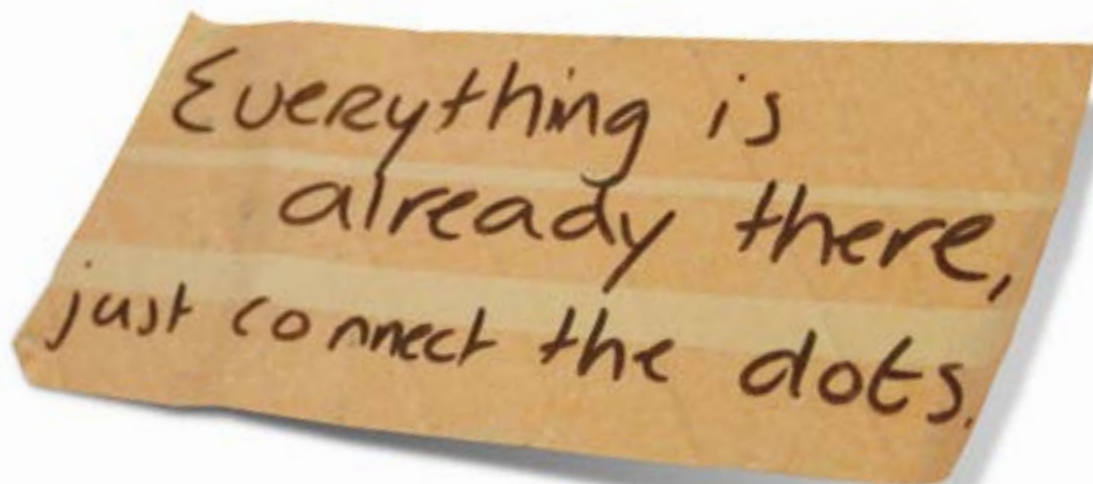

Meer crossovers in een mengsel van (bestaande) clubjes, relaties en sologedrag

Community building wordt vaak verward met het organiseren van nieuwe groepen. Dat is een misvatting, want groepen zorgen voor binding en scheiding. Bij Gewoon Bijzonder ging het dan ook niet om 'groepsbuilding' maar om 'relatiebuilding', om het op gang brengen van beweging.

Gewoon Bijzonder werkte het afgelopen jaar op alle locaties aan de relaties tussen mensen en groepen en zorgde voor meer crossovers in een potpourri van clubjes, relaties en sologedrag. Het heeft ertoe

geleid dat meer mensen met elkaar optrekken, zich met elkaar verhouden en samen verder zijn gekomen als het gaat om saamhorigheid.

Activiteiten zijn dan vooral een aanleiding om mensen bij elkaar te brengen. Fiona Collins, bewoonster van de Koornhorst en een gepassioneerde kok, schrijft over de campagne 'Een nieuwe keuken voor de Koornhorst': *"Food has always been the bridge between us. No-one-person-doesn't-have-to-eat. So why not make it fun, affordable and bridge building. So yes! I want a new kitchen for the Koornhorst. I want it to be the seed that grows into a community, working together, for each other... making friends and learning about each other along the way."*

Opgeschudde verhoudingen tussen professionals en bewoners

De verhoudingen tussen bewoners en professionals zijn het afgelopen jaar op alle vier locaties in beweging gekomen Het is een proces van samen zoeken, afstemmen, afstand nemen en steeds weer opnieuw aansluiting bij elkaar zoeken. Gewoon Bijzonder begint ook hier met kleine stapjes: bijvoorbeeld een workshop in kleine groepen, met bewoners en professionals, om te oefenen met praktijksituaties, af te tasten en samen aan vertrouwen te bouwen.

Flexibiliteit in rollen is nodig en voegt waarde toe aan de samenwerking. In de Koornhorst hebben woonbegeleiders en hun manager (het team van Amstelring) in relatie met bewoners inmiddels het meest geoefend met de nieuwe rol van professionals die community based werken en onderdeel van de gemeenschap zijn. Dat gebeurt vanuit een mix aan rollen: als vakdeskundige met eigen expertise, maar ook als lid van de community, dienstverlener en opdrachtnemer van woningcorporatie Rochdale. *"Het is net als dansen: je moet het samen doen, je soms laten leiden en soms zelf leiden. Al dansend maak je je de dans steeds meer eigen."* - Stef Spigt, manager Amstelring Koornhorst.

En ook de huismeester en sociaal beheerder van woningcorporatie Rochdale zijn 'ingestapt' en oefenen met community building in de praktijk, gesteund door bestuur en management van Rochdale, die community building als onderdeel van de organisatiekoers hebben omarmd.

Samenwerking in voor- en tegenspoed

Gewoon Bijzonder heeft het afgelopen jaar bestaande energie aangesproken en nieuwe energie opgeroepen. Daardoor is er meer te doen, maar bovenal zijn bewoners zelf aan het roer gaan staan. De organisatiekracht is op alle vier locaties toegenomen. *“Dat wij zelf dingen kunnen organiseren, dat hebben jullie ons afgelopen jaar geleerd”*, aldus Ria Gerards, bewoonster Ludgerus. Bewoners bedenken zelf activiteiten, spreken elkaar aan op bijdragen, leren met voor- en tegenspoed met elkaar samenwerken, maken zelf keuzes. Kortom, het werkt aanstekelijk als bewoners hun organisatiekracht laten zien.

Het ‘samen goed houden’ gaat lang niet altijd vanzelf en het organiseren van de samenwerking en het onderhoud van relaties en samen optrekken vragen om blijvende aandacht. Verschillen in ideeën, verhoudingen, dromen over hoe groot en professioneel iets moet worden, belangen en tijd botsen vaak om voorrang in de samenwerking. Net als vragen ‘wie heeft het hier voor het zeggen?’ of ‘wanneer is de keuken schoon genoeg?’ zijn bronnen voor onenigheid én aanleiding om naar nieuwe manieren te zoeken om daarmee om te gaan.

“Het is ook ontdekken dat we een probleem niet meer zomaar ergens neer kunnen leggen. Dus gaan we nu vaker dan vroeger bij elkaar zitten en elkaar op omgangsvormen wijzen.” Hetty Rechard, bewoonster Koornhorst.

Ondersteuning op de achtergrond van professionals of een duwtje in de rug van het Doe-team maken hier het verschil om het gesprek ‘hoe houden we het goed samen’ steeds weer met elkaar te voeren. *“Ik ben nu geen scheidsrechter meer. Wat ik veel meer doe dan vroeger, is mensen uitnodigen met elkaar in gesprek te gaan en in gesprek te blijven, om samen naar werkbare afspraken te zoeken. Dat valt niet altijd mee, maar top down beslissingen nemen heeft geen zin, dat maakt het alleen maar erger.”* Stef Spigt, manager Amstelring, Koornhorst

Inspiratie van buiten brengt nieuwe energie

Op veel verschillende manieren is overal 'de buurt naar binnen gebracht'. Over de grenzen van de wooncomplexen, doelgroepen, thema's heen. Soms in de vorm van een genodigde buur, soms in de vorm van familie of nieuwsgierige professionals van elders. Voor extra gezelligheid, als blikopener of als versneller die veranderingen mogelijk maakt. De ingesleten gewoonte van professionals om het wooncomplex als geografische grens van het werkgebied te zien begint los te laten. Daardoor is niet alleen ruimte ontstaan voor meer gemeenschapsvorming, maar hebben zich ook nieuwe mogelijkheden geopend.

Soms ontstaan nieuwe vriendschappen, zoals in het geval van de vrijwilligster van welzijnsorganisatie DOCK, die nu maandelijks meehelpt bij het etentje in de Laan van Berlijn. Soms biedt de buurt ook een oplossing, zoals bij de jarenlang gestelde beweegvraag van bewoners in De Drecht. Die was in één klap opgelost toen ze ontdekten dat buurman en sportschooleigenaar Raymond

Joval wel wilde samenwerken. Of de overbuur van Ludgerus, wijkbedrijf Cambio, die sinds de organisatie van Wijkfestival Ludgerus Ontmoet! veel en graag samenwerkt met Ludgerus. Zowel Jan Willem en Jos van Cambio als Raymond van de sportschool zijn huisvrienden geworden in resp. Ludgerus en De Drecht.

Andere resultaten en bijeffecten van community building...

In het spoor van het werk en de veranderingen van Gewoon Bijzonder ontstaan ook nieuwe relaties en resultaten die één op één passen bij de doelen van gemeenten en maatschappelijke organisaties.

Gewoon Bijzonder in De Drecht levert 'betere verhuurbaarheid' op volgens Stadgenoot. Rochdale merkt dat de leegstand in de Koornhorst is omgezet in een wachtlijst, waar inmiddels een stop op zit vanwege te veel aanmeldingen. Ook zijn de kosten van vandalisme in de Koornhorst afgenomen.

De wijkagent constateert dat de veiligheid is toegenomen: "Eigenlijk is er niet meer zo veel aan de hand. Zeker vergeleken met naburige complexen." De woonbegeleiders zien dat bewoners onderling meer contacten hebben en dat burenhulp is

toegenomen. De bloedsuikerspiegel van Sila is aanzienlijk verbeterd sinds ze meer beweegt. Hetty die eigenlijk wilde verhuizen, komt maar niet los van de Koornhorst.

WE GAAN DOOR!

WITRIJKHOF
24 110 457

Gewoon Bijzonder is het afgelopen jaar aangehaakt bij de mores en de levenslijnen van bewoners van de De Drecht, Koornhorst, Ludgerus en Laan van Berlijn. Zoals uit de locatieverhalen duidelijk wordt: community building is geen project en stopt niet, het is iets dat blijft groeien. Dat geldt ook voor de locaties van Gewoon Bijzonder: bewoners en professionals gaan er verder mee, ieder op hun eigen manier.

WE GAAN DOOR!

De Drecht

De grote groep gangmakers die in De Drecht is ontstaan, gaat door met dynamische activiteiten voor iedereen. Zo blijft het koken op maandag en vrijdag, net als het sporten bij Raymond, de haaklessen van Roos, de welkomstgesprekken, de high tea en natuurlijk het jaarlijkse pannenkoekenfeest. Ook zijn er al nieuwe plannen voor het ontwerpen van de tuin en een burenvoor-burengroep.

De bewonerscommissie wil graag verder met community building en ook Stadgenoot merkt het verschil. Samen zoeken ze daarom naar financiële mogelijkheden voor een neutrale buitenstaander (community builder) die het grillige proces van starten en binden weet te ondersteunen. Om in beweging te blijven ("omdat Gewoon Bijzonder zoveel heeft opgeleverd") hebben gangmakers en bewonerscommissie de groep "Samen Doen" opgericht.

Ludgerus

In Ludgerus zal de maandelijkse theesalon op zondag blijven. Dat is een hele klus. Maar een buurtbewoner helpt mee met sjouwen van tafels en stoelen. En de legendarische Houkes-picknicks blijven ook na het jaar Gewoon Bijzonder als bestseller bestaan. Voor de kerstpicknick staat al een hele groep klaar om mevrouw Houkes te ondersteunen. De directie en medewerkers van Ludgerus zijn zoetjesaan begonnen met meer community based werken als het gaat om bewonersactiviteiten: vanuit bewoners, door bewoners, met ondersteuning van professionals. Daar hoort ook de activiteitencommissie van bewoners bij die onlangs van start is gegaan. "We moeten niet op de uitvoering zitten, maar op de verbinding", stelt Helma Kamperman-Leferink, directeur stichting Ludgerus.

Ook de activiteiten met de buurt worden voortgezet: Zo blijkt het eerste Ludgerus Ontmoet!-festival het begin van een traditie, die samen met de buurt wordt doorgezet. Voor de tweede editie is al een zondag in 2017 gekozen en als tussenstop organiseert het netwerk van buurt en Ludgerus op 11 december 'Keizerslanden Viert Kerst'.

Wijkbedrijf Cambio heeft aangegeven bewoners bij nieuwe en bestaande activiteiten te willen blijven ondersteunen. Als nieuwe aanjager in de buurt en in Ludgerus. En bewoners kennen elkaar beter, steviger; dat blijft gewoon.

Koornhorst

De initiatieven en nieuwe verbanden die in het afgelopen jaar zijn opgepopt, zijn inmiddels vast onderdeel van het leven in de Koornhorst geworden. Zoals de Thee en Taart-sessies op vrijdag, het welkomstcomité, de uitstapjesgroep en de mannen van de Koornhorst Alert. De tweede Grote Koornhorstquiz die er binnenkort weer aankomt en de volgende burengangdag, de verschillende kookgroepjes en de campagne voor een nieuwe keuken in de Koornhorst. Wat ook door blijft gaan is het onvermoeibare 'kom erbij-enthousiasme' en het verantwoordelijkheidsgevoel van gedreven gangmakers. In hun rollen als aanzwengelaars, vuurtjesdovers, klovenoverbruggers, zachtmakers, samendoeners en fakkeldragers.

Ook Rochdale en Amstelring gaan door met community based werken. Rochdale heeft community building tot onderdeel van haar algemene organisatiekoers gemaakt en investeert met workshops en coaching-on-the-job in het nieuwe samenspel in de Koornhorst tussen gangmakers, bewonerscommissie,

Rochdale en Amstelring. Ook wordt het huidige dienstverleningspakket van Amstelring samen met bewoners onder de loep genomen, om meer lucht te maken voor de rol van community builder als onderdeel van de woonbegeleidersfunctie.

Laan van Berlijn

In de Laan van Berlijn blijft het keukenteam (inmiddels omgedoopt tot Buren voor Burenteam) iedere maand koken en wekelijks koffie drinken in de huiskamer. En bewoonster Karin van der Post gaat de training Rijk(er) Leven volgen zodat zij andere mensen kan ondersteunen bij het vormgeven van een rijk leven midden in de samenleving, op basis van eigen interesses en talenten. De medewerkers van Lievegoed zijn razend nieuwsgierig en zoals we geleerd hebben tijdens Gewoon Bijzonder: van het een komt het ander. Pré Wonen blijft bewoners daar waar nodig en mogelijk ondersteunen.

Wat kun je verder nog horen/terugzien van Gewoon Bijzonder?

Filmmaker Maarten Boers van 'Zeebenen' is druk bezig met het maken van een documentaire en interactieve video-stelling over Gewoon Bijzonder. Of beter gezegd: over een aantal gangmakers van de vier locaties. Zij worden de hoofdrolspelers en vertellen over hun levens en over hun doen en laten in de gemeenschap.

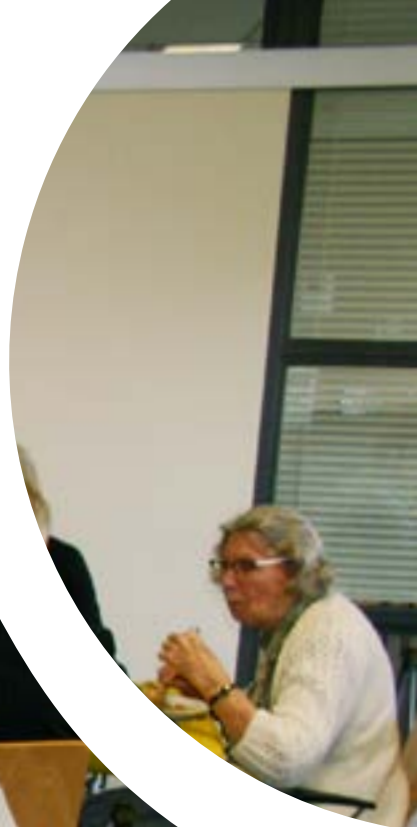
Ook biedt de stelling een blik achter de schermen van community building. De video-installatie is in februari 2017 klaar als reizende tentoonstelling en kan op aanvraag ingezet worden. Bijvoorbeeld als onderdeel van een workshop, als kennismaking met community building, als teaser tijdens een conferentie of als aanleiding en inspiratie voor een gesprek over anders samen wonen en werken.

Bewoners en professionals van de vier Gewoon Bijzonder-locaties, de filmmaker of een van de leden van het Doe-team kunnen het gesprek

daarover begeleiden en meer vertellen over Gewoon Bijzonder en community building in de praktijk.

Dit videoproject wordt mogelijk gemaakt door The Art of Impact, de fondsen RCOAK en Sluyterman van Loo, Het Maagdenhuisfonds, woningcorporatie Rochdale en zorgorganisatie Amstelring.

Wie interesse heeft in het huren van de installatie kan contact opnemen met Maarten Boers: maarten@zeebenen.nl

*Roelof Hortulanus, voorzitter stichting 'Moved by ABCD'
(Asset Based Community Development) over de vraag:*

**“HOE NU VERDER NA
GEWOON BIJZONDER?”**

*Roelof Hortulanus, voorzitter stichting 'Moved by ABCD'
(Asset Based Community Development) over de vraag:*

“HOE NU VERDER NA GEWOON BIJZONDER?”

We sluiten in oktober/november 2016 met het project Gewoon Bijzonder een jaar community building af in een viertal wooncentra voor senioren. Community building sluit daarbij zowel aan bij de gezamenlijke verlangens van bewoners als bij de verscheidenheid aan bijdragen die bewoners aan de onderlinge verhoudingen en het leefklimaat van hun wooncomplexen kunnen geven.

Het zogenaamde Doe-team -de externe community builders- is op elk van de vier locaties gaan zoeken naar kleine alledaagse aangrijpingspunten om bewoners elkaar te laten ontmoeten, hun talenten aan elkaar kenbaar te maken, onderling vertrouwen te groeien of te versterken en nieuwe gezamenlijke activiteiten te laten ontstaan. En zo wordt in een geleidelijk proces zichtbaar hoe bewoners zelf in hun eigen wooncomplex community building ter hand nemen. En dat heeft allerlei positieve effecten: individueel en collectief.

Hiervoor zijn in de terugblik vele voorbeelden gegeven wat community building in het leven van individuele bewoners betekent, maar ook hoe het functioneren van het leefklimaat, de onderlinge verhoudingen en de relaties met professionele werkers en met de omringende buurt er op vooruit gaan.

We staan nu voor de vraag hoe we dit proces van community building kunnen uitbouwen, zowel op de betreffende locaties als breder in het land. De externe community builders en de stichting 'Moved by ABCD' hebben daarbij wel een beeld van de uitdagingen, die moeten worden aangegaan, voor ogen:

Zij realiseren zich dat bewoners zelf een belangrijke rol te vervullen hebben en zich daarbij gesteund moeten weten door professionele werkers en hun organisaties.

We staan nu voor de vraag hoe we dit proces van community building kunnen uitbouwen, zowel op de betreffende locaties als breder in het land.

Ontstaat er zo'n vruchtbare samenwerking tussen bewoners, professionele werkers en de leidinggevenden van maatschappelijke organisaties, dat continue gewerkt kan worden aan een plezierige en vitale woongemeenschap?

Beschikken professionele werkers over de vaardigheden en ervaring om bewoners te ondersteunen en faciliteren op een wijze, waarbij bewoners zelf hun gemeenschap kunnen vormgeven en versterken?

Krijgen professionele werkers van hun leidinggevende niet alleen de ruimte, maar ook de opdracht om te werken met de kenmerkende benadering van community building, waarbij de talenten en de bijdragen van bewoners aan hun gezamenlijke gemeenschap centraal staan?

Raken leidinggevenden, managers en bestuurders van woningcorporaties en zorg- en welzijnsinstellingen ervan overtuigd, dat deze specifieke inzet van community building rechtstreeks bijdraagt aan hun centrale doelen als organisatie: een goed woon- en leefklimaat en het welzijn van bewoners?

Beseffen zij, dat met het introduceren van community building, niet alleen hun eigen specifieke organisatiedoelen worden ingevuld, maar ook een eigen bijdrage wordt geleverd aan breder gedragen maatschappelijke uitdagingen?

Als we de voorgaande vragen met ja willen beantwoorden, dan kunnen we met elkaar een antwoord geven op wat wel het menselijke en maatschappelijke tekort van deze tijd wordt genoemd:

We kunnen gebruik maken van allerlei diensten, maar we missen de persoonlijke noot. We realiseren ons dat materiële welvaart zonder echte aandacht voor elkaar niet gelukkig maakt.

We leven ons eigen leven, maar missen soms het samenzijn. Het leven in een lokale gemeenschap in deze tijd vraagt een balans tussen onze behoefte aan privacy en ons verlangen naar opgenomen zijn in en onderdeel uitmaken van een sociaal geheel. We moeten als individu tot ons recht komen te midden van een verscheidenheid aan mensen met wie wij samenleven. We zijn op zoek naar een nieuwe betekenis van de lokale gemeenschap als sociale omgeving, zonder de controle van vroeger tijden, maar uitnodigend naar al degenen die er deel van uitmaken.

Ouderen kunnen daarbij gebruik maken van hun levenservaring: wat doet er echt toe in het leven. Ouder worden betekent dan niet stilstaan, tevreden zijn en alles aanvaarden, of ontevreden zijn, kritiek leveren en nietsdoen. Ouder worden betekent juist deel uitmaken van een uitnodigende gemeenschap, waarin eenieder zich thuis kan voelen, en waaraan

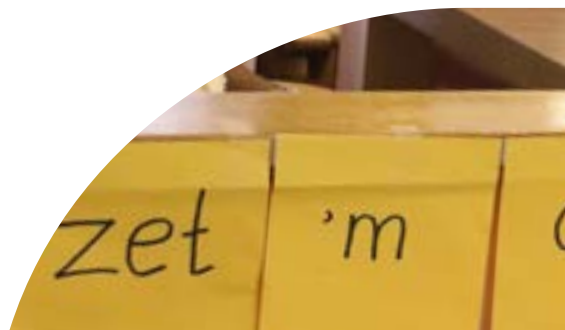
een ieder bijdraagt naar vermogen en talent. Een gemeenschap ook, die banden heeft met bewoners, ondernemers, verenigingen en organisaties uit de omliggende buurt, wijk of gemeente.

We kennen allemaal gevleugelde begrippen: de eigen kracht van burgers in de participatie samenleving, de zelfredzaamheid en het langer thuis wonen van ouderen, klantgericht of vraaggericht werken. Deze begrippen hebben dringend behoefte aan een herijking in het alledaagse leven van mensen, ook als het gaat om wooncomplexen gericht op senioren.

Gewoon Bijzonder is een goed voorbeeld van zo'n herijking: een wijze van werken, die ouderen zelf handvatten geven om het menselijk en maatschappelijk tekort in hun gemeenschap niet te laten ontstaan of op te heffen. En daarom is investeren in gemeenschapsvorming (community building) op basis van de talenten en zelfsturing van bewoners een waarde in zichzelf. Het betreft een permanente opdracht en niet het oplossen van een tijdelijk probleem. Ze vertegenwoordigt een manier van kijken naar hoe het samen leven kansen kan krijgen en bevorderd kan worden, en welke betekenis dat heeft voor bredere maatschappelijke wensen en vragen.

De stichting ABCD en al degenen die deze wijze van community building een warm hart toedragen gaan zich nu allereerst bezighouden met het breder onder de aandacht brengen van de ervaringen in de locaties van Gewoon Bijzonder. Daar waar mogelijk zal nagegaan worden wat de effecten van Gewoon Bijzonder op de wat langere termijn zijn, zowel voor bewoners als voor professionals en hun organisaties. Daarnaast zullen zij nagaan hoe in opleidingen en trainingen op locatie gemotiveerde professionals vertrouwd kunnen raken met deze wijze van werken.

op toneel-groep veel succes is ons geroep!

COLOFON

Tekst

Doe-team van Gewoon Bijzonder:

Mara Verduin:	mara@maraverduin.nl	06 - 26 65 84 80
Irma Vroegop:	i.vroegop@planet.nl	06 - 53 65 64 40
Joop Hofman:	joophofman@rodewouw.nl	06 - 29 04 56 73
Birgit Oelkers:	oelkers@planenaanpak.nl	06 - 21 22 45 67

Roelof Hortulanus, voorzitter stichting Moved by ABCD:
movedbyabcd@gmail.com

Foto's

Doe-team Gewoon Bijzonder en Gerard Niemeijer (bewoner De Drecht)
Daniel Maisson (Laan van Berlijn)

Productie

Vormgeving: enzaterdag.nl

Drukwerk: DrukZo.nl

©November 2016

TOT SLOOT NOG EVEN DIT...

Een terugblik op een jaar Genoot Bijzonder

TOT SLOOT NOG EVEN DIT...

Een inzicht voor liefhebbers in communitybuilding in ABCD

(Asset Based Community Development)
